

Аналітична довідка щодо дотримання кредитними спілками норм Податкового кодексу України

Норма Податкового кодексу України	Норми Закону України „Про кредитні спілки”
<p>133.4.1. Неприбутковим підприємством, установою та організацією є підприємство, установа та організація (далі - неприбуткова організація), що одночасно відповідає таким вимогам:</p> <p>утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;</p> <p>установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб. Для цілей цього абзацу не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування видатків, визначених підпунктом 133.4.2* цього пункту;</p> <p>*133.4.2. Доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.</p>	<p>Стаття 1. Визначення кредитної спілки. Кредитна спілка – це неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки.</p> <p>Стаття 7. Статут кредитної спілки. 1. Кредитна спілка діє на основі статуту, що не суперечить законодавству України.</p> <p>Стаття 14. Загальні збори членів кредитної спілки 2. Загальні збори членів кредитної спілки можуть приймати рішення з будь-яких питань діяльності кредитної спілки. До виключної компетенції загальних зборів членів кредитної спілки належить: прийняття рішення про порядок розподілу доходу та покриття збитків кредитної спілки;</p> <p>Стаття 21. Господарська діяльність кредитної спілки 1. Кредитна спілка відповідно до свого статуту: приймає вступні та обов'язкові пайові та інші внески від членів спілки; надає кредити своїм членам на умовах їх платності, строковості та забезпеченості в готівковій та безготівковій формі. залучає на договірних умовах внески (вклади) своїх членів на депозитні рахунки як у готівковій, так і в безготівковій формі.</p>

установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення). Положення цього абзацу не поширюється на об'єднання та асоціації об'єднань співвласників багатоквартирних будинків;

внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

виступає поручителем виконання членом спілки зобов'язань перед третіми особами;

розміщує тимчасово вільні кошти на депозитних рахунках в установах банків, які мають ліцензію на право роботи з вкладами громадян, об'єднаній кредитній спілці, а також придбаває державні цінні папери, перелік яких встановлюється Уповноваженим органом, та паї кооперативних банків;

залучає на договірних умовах кредити банків, кредити об'єднаної кредитної спілки, кошти інших установ та організацій виключно для надання кредитів своїм членам, якщо інше не встановлено рішенням Уповноваженого органу.

надає кредити іншим кредитним спілкам, якщо інше не встановлено рішенням Уповноваженого органу;

виступає членом платіжних систем;

оплачує за дорученням своїх членів вартість товарів, робіт і послуг у межах наданого йому кредиту;

провадить благодійну діяльність за рахунок коштів спеціально створених для цього фондів.

Провадження кредитною спілкою іншої діяльності, крім передбаченої цим Законом, не допускається.

Стаття 9. Припинення діяльності кредитної спілки

7. При ліквідації спілки залишок коштів резервного та додаткового капіталу після розрахунків із членами спілки та іншими кредиторами зараховується до Державного бюджету України.

Порівняльний аналіз норм закону та позиції Державної фіскальної служби України

Норма законодавства	Позиція ДФС згідно
<p>Закон України „Про кредитні спілки” Стаття 1. Визначення кредитної спілки. 1. Кредитна спілка – це неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки. 2. Кредитна спілка є фінансовою установою, виключним видом діяльності якої є надання фінансових послуг, передбачених цим Законом.</p> <p>Господарський кодекс України Стаття 130. Кредитні спілки у сфері господарювання 2. Кредитною спілкою є неприбуткова організація, заснована громадянами у встановленому законом порядку на засадах добровільного об'єднання грошових внесків з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні інших фінансових послуг. Кредитна спілка є юридичною особою. Статусу юридичної особи вона набуває з дня її державної реєстрації.</p> <p>Закон України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” Стаття 1. Визначення термінів 1. <u>У цьому Законі</u> наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p>	<p>Відповідно до п. 1 частини першої ст. 1 Закону України від 12 липня 2001 року N 2664-III "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" (зі змінами) (далі - Закон N 2664) кредитні спілки є фінансовими установами поряд з банками, ломбардами, лізинговими компаніями, довірчими товариствами, страховими компаніями та іншими юридичними особами, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг, а у випадках, прямо визначених законом, - інших послуг (операцій), пов'язаних з наданням фінансових послуг. Пунктом 5 частини першої ст. 1 Закону N 2664 визначено, що фінансова послуга - це операції з фінансовими активами з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів.</p> <p>Законом України від 14 жовтня 2014 року N 1702-VII "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" (далі - Закон N 1702) встановлено, що неприбутковими організаціями вважаються юридичні особи (крім державних органів, органів державного управління та установ державної і комунальної власності), що не є фінансовими установами, створені для провадження наукової, освітньої, культурної, оздоровчої,</p>

	екологічної, релігійної, благодійної, соціальної, політичної та іншої діяльності з метою задоволення потреб та інтересів громадян у межах, визначених законодавством України, без мети отримання прибутку (п. 25 частини першої ст. 1 Закону N 1702).
<p>Згідно Статті 1 Закону України „Про кредитні спілки” кредитні спілки засновуються з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки. Мета отримання прибутку кредитними спілками законом не передбачена.</p> <p>Зважаючи на відсутність мети отримання прибутку кредитні спілки провадять некомерційне господарювання, що повністю відповідає нормі Господарського кодексу України.</p> <p>Господарський кодекс України Стаття 52. Некомерційне господарювання 1. Некомерційне господарювання - це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку.</p>	діяльність кредитних спілок не в повній мірі відповідає сутності поняття некомерційної діяльності неприбуткових установ. Крім того, отриманий саме від комерційної діяльності дохід кредитні спілки розподіляють між членами такої спілки.
<p>Норми Податкового кодексу України, внесені Законом України № 1667, передбачають, що не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування видатків на утримання неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами, що повністю гармонізує Податковий кодекс України та Закону України „Про кредитні спілки”.</p>	У разі утворення кредитної спілки в порядку, визначеному Законом N 2908, такою кредитною спілкою не можуть бути дотримані вимоги, встановлені пп. 133.4.1 п. 133.4 ст. 133 Кодексу, стосовно одночасної відповідності вимогам щодо утворення кредитної спілки в порядку, визначеному Законом N 2908, та заборони в установчих документах розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.
<p>Статтею 56 Податкового кодексу України встановлено, що 56.21. У разі коли норма цього Кодексу чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі цього Кодексу, або коли норми різних законів чи різних нормативно-правових актів, або коли норми одного і того ж нормативно-правового акта</p>	Статтею 19 Конституції України встановлено, що правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені

<p>суперечать між собою та припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу, рішення приймається на користь платника податків.</p> <p>Стаття 22 Конституції України визначає, що при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.</p>	<p>Конституцією та законами України.</p>
---	--

Порівняльний аналіз чинних норм законодавства щодо податкових надходжень від кредитної спілки та іншого суб'єкта господарювання – платника податку на прибуток підприємств при оподаткуванні податком на прибуток підприємств та при оподаткуванні податком на доходи фізичних осіб доходів фізичних осіб отриманих від участі в капіталі

№ з/п	Податкові надходження від кредитної спілки	Податкові надходження від іншого суб'єкта господарювання – платника податку на прибуток підприємств
1.	Об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств – фінансовий результат	
2.	Ставка податку – 18%	
3.	Об'єкт оподаткування податком на доходи фізичних осіб – доходи фізичної особи від участі у капіталі юридичної особи	
4.	<p>167.5.1. 18 відсотків - 18 відсотків - для пасивних доходів, крім зазначених у підпунктах 167.5.2 та 167.5.4 цього пункту.</p> <p>14.1.268. пасивні доходи ...- доходи, отримані у вигляді: процентів на поточний або депозитний (вкладний) банківський рахунок, на вклад (депозит) у кредитних спілках, інших процентів (у тому числі дисконтних доходів);</p> <p>...</p> <p>плати (відсотків), що розподіляється відповідно до пайових членських внесків членів кредитної спілки;...</p>	<p>167.5.2. 5 відсотків - для доходів у вигляді дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами - платниками податку на прибуток підприємств (крім доходів у вигляді дивідендів по акціях, інвестиційних сертифікатах, які виплачуються інститутами спільного інвестування*);</p> <p>167.5.4. відсутній</p>
5.	Загальний обсяг податкових надходжень у відсотках від фінансового результату	
6.	$18\% + (18\% * 82\%)/100 = 32,76\%$	$18\% + (5\% * 82\%)/100 = 22,1\%$